

WYROK ZAOCZNY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Pile

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Marcin Garcia Fernandez

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2022 r. w Pile

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G.**

przeciwko **M. C.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego M. C. na rzecz powódki Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. **30 .822,50** (trzydzieści tysięcy osiemset dwadzieścia dwa i 50/100) **zł** z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności sumy stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych od kwot:

a) 28.440,25 zł od dnia 25 października 2022 r. do dnia zapłaty,

b) 2.382,25 zł od dnia 22 listopada 2022 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. koszty procesu między stronami rozdziela stosunkowo i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powoda 2.613,20 zł;

IV. wyrokowi w części zasądzającej nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Marcin Garcia Fernandez

UZASADNIENIE

Powódka Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa im. F. S. z siedzibą w G. w pozwie z 14 września 2022 r. wniosła o zasądzenie od pozwanego M. C. 152.969,21 zł z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności sumy stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka podała, że w ramach swej działalności udzieliła pozwanemu pożyczki w kwocie 155.000 zł na podstawie umowy z 21 marca 2019 r. Pożyczka miała być zwrócona w miesięcznych ratach. Pozwany nie regulował rat pożyczki w terminie, co dało podstawę do wypowiedzenia mu umowy. Wypowiedzenie zostało wysłane na adres, który wskazał pożyczkobiorca. Doręczenie na ten adres było skuteczne i spowodowało wymagalność roszczenia z dniem 19 czerwca 2022 r. Przed wypowiedzeniem wezwała pozwanego do uregulowania zadłużenia. Od zadłużenia przeterminowanego należą się jej odsetki w wysokości dwukrotności stopy referencyjnej NBP i 5,5

punktów procentowych. Wysokość długu wynosi 136.978,84 zł kapitału i 15.990,37 zł sumy odsetek kapitałowych i od zadłużenia przeterminowanego.

Pozwany, po doręczeniu mu odpisu pozwu (k. 60), nie złożył odpowiedzi na pozew, ani żadnego innego pisma procesowego.

W piśmie z 8 listopada 2022 r., na wypadek niez zaakceptowania jej stanowiska co do wymagalności całego roszczenia w dniu 19 czerwca 2022 r., powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz rat wymagalnych na dzień 25 października 2022 r. w wysokości 28.440,25 zł z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności sumy stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych od dnia 25 października 2022 r. do dnia zapłaty. Wskazała, że na to zadłużenie składa się kapitał w wysokości 14.392,97zł, odsetki kapitałowe w wysokości 12.681,08 zł i odsetki karne w wysokości 1.366,20 zł (k. 67-68).

Pozwany do tego pisma także się nie odniósł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany M. C. 28 sierpnia 2017r. złożył deklarację członkowską i został przyjęty w poczet członków Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. (nazywanej dalej Kasą).

W dniu 21 marca 2019 r. pozwany zawarł z Kasą pisemną umowę pożyczki nr (...). Umowa zawierała, wśród innych, niżej wskazane postanowienia.

Kasa udziela na wniosek Pożyczkobiorcy pożyczki na warunkach określonych Umową i Regulaminem udzielania kredytów i pożyczek konsumenckich (...) (...), stanowiącym załącznik nr 1 do umowy (pkt 1 umowy). Pożyczka przeznaczona jest na cel konsumpcyjny (pkt 3). Umowa zostaje zawarta na okres od 21 marca 2019 r. do 31 marca 2028 r. (pkt 4). Kwota pożyczki z uwzględnieniem kredytowanych kosztów: prowizji (...) oraz (...) kosztów związanych z ustanowieniem zabezpieczeń, kosztów usług dodatkowych i innych kosztów, wynosi 155.000 zł (pkt 5). Kwota pożyczki (...) oprocentowana jest według zmiennej stopy procentowej (...), wynoszącej w dniu zawarcia umowy 7,40 % w skali roku (pkt 7). Pożyczkobiorca zobowiązany jest do spłaty pożyczki wraz z należnymi odsetkami do dnia 21 marca 2028 r. Spłata pożyczki będzie następować w ratach miesięcznych, płatnych bez wezwania w terminach i kwotach wskazanych w harmonogramie spłat pożyczki, który stanowi załącznik nr 2 do Umowy (pkt 12).

Roczna stopa oprocentowania zadłużenia przeterminowanego wynosi dwukrotność sumy stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych (pkt 20). W przypadku nieterminowej spłaty pożyczki, należność z tego tytułu staje się w następnym dniu należnością przeterminowaną. Od niespłaconego w całości lub części kapitału, a od dnia wniesienia powództwa od całości zadłużenia, pobierane są odsetki wg stopy procentowej, o jakiej mowa w pkt 20 Umowy. Kasie przysługuje prawo do wypowiedzenia umowy pożyczki w trybie i na warunkach, o jakich mowa w pkt 28 umowy (pkt 22).

Kasa zastrzega sobie prawo do wypowiedzenia Umowy z 30-dniowym terminem wypowiedzenia i postawienia po upływie okresu wypowiedzenia całej pożyczki wraz z odsetkami w stan natychmiastowej wymagalności w przypadku (...), gdy Pożyczkobiorca nie zapłacił w terminach określonych w umowie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności, po uprzednim wezwaniu Pożyczkobiorcy listem poleconym do zapłaty opóźnionych rat w terminie nie krótszym niż 14 dni roboczych od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy (pkt 28). Pożyczkobiorca zobowiązuje się do informowania Kasy o każdej zmianie danych osobowych i adresu (pkt 34).

Harmonogram spłaty pożyczki z dnia jej udzielenia przewidywał, że raty pożyczki są równe, wynoszą 1.970,93 zł i są płatne do 21 dnia miesiąca.

Pozwany przed zawarciem umowy otrzymał Regulamin udzielania pożyczek i kredytów konsumenckich (...), harmonogram spłaty pożyczki i Tabelę prowizji i opłat dla pożyczek i kredytów.

Pożyczka została pozwanemu wypłacona w sposób przewidziany w umowie.

Wnioskiem z 9 czerwca 2021 r. pozwany zwrócił się o restrukturyzację pożyczki. Wniosek został zaakceptowany i w rezultacie, aneksem z 20 lipca 2020 r. strony zmieniły umowę pożyczki w ten sposób, że wydłużyły okres spłaty pożyczki do 21 września 2028 r. Wystawiony w związku z tym harmonogram spłaty pożyczki z 20 lipca 2021 r. przewidywał, że raty pożyczki wynoszą 2.160 zł, przy czym raty za sierpień, wrzesień i październik 2021 r. są w całości odsetkowe.

Pozwany nie zapłacił rat pożyczki za sierpień i wrzesień 2021 r. W związku z tym Kasa skierowała do niego wezwanie do zapłaty z 5 października 2021 r. Wyzaczyła mu w nim termin 14 dni roboczych do zapłaty przeterminowanego zadłużenia w kwocie 4.212 zł. Jednocześnie zastrzegła możliwości dokonania wypowiedzenia w razie braku zapłaty a także poinformowała go, że może złożyć w terminie 14 dni roboczych wnioski o restrukturyzację zadłużenia. Wezwanie zostało wysłane listem poleconym tego samego dnia.

Pozwany zapłacił na poczet długu: 17 grudnia 2021 r. 1.993,50 zł, 20 grudnia 2021 r. 1.100 zł, 23 grudnia 2021 r. 1.100 zł, 24 stycznia 2022 r. 500 zł, 26 stycznia 2022 r. 1.100 zł i 9 marca 2022 r. 983,50 zł. Wpłaty te w całości pokryły zadłużenie z tytułu rat za sierpień i wrzesień 2021 r.

Pismem z 5 maja 2021 r. Kasa wypowiedziała pozwanemu umowę pożyczki. Wypowiedzenie zostało wysłane listem poleconym tego samego dnia.

Przy założeniu nieskuteczności wypowiedzenia umowy, na dzień 25 października 2022 r. zadłużenie pozwanego wynosiło 28.440,25 zł, w tym kapitał 14.392,97zł, odsetki kapitałowe 12.681,08 zł i odsetki od zadłużenia przeterminowanego 1.366,20 zł.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie twierdzeń powoda przytoczonych w pozwie oraz kolejnych jego pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed posiedzeniem niejawnym, na którym zapadł wyrok zaoczny (art. 339 § 2 k.p.c.). Dokumenty dołączone do pozwu i kolejnych pism powoda Sąd potraktował jako skonkretyzowanie i uszczegółowienie jego twierdzeń o faktach, gdyż niewątpliwie również w tym celu zostały złożone i przyjął wynikające z ich treści okoliczności na podstawie art. 339 § 2 k.p.c.

Sąd zważył, co następuje:

Powódka dochodziła roszczenia z tytułu zawartej z pozwanym 21 marca 2019 r. umowy pożyczki nr (...). Roszczenie to opierała na twierdzeniach, że w ramach tej umowy pozwany otrzymał od niej określoną kwotę i był zobowiązany do jej zwrotu w sposób i na warunkach w umowie ustalonych, że pozwany nie wywiązywał się z tego zobowiązania, wobec czego umowa została mu wypowiedziana ze skutkiem wymagalności należności dochodzonej pozwem w wyniku upływu terminu wypowiedzenia.

Powództwo było zasadne jedynie w części z tego względu, że dokonane przez powódkę wypowiedzenie umowy było nieskuteczne.

Wypowiedzenie umowy pożyczki zawartej przez przedsiębiorcę z konsumentem - pożyczkobiorcą i opiekującą na wysoką kwotę jest z reguły bardzo dotkliwie dla konsumenta, dlatego skorzystanie z niego może nastąpić tylko po wyczerpaniu przewidzianych w ustawie i umowie środków mniej dolegliwych, np. odpowiednich wezwań (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2015 r., V CSK 698/14, nie publ., dostępny w bazie L.). Decyzja banku lub podobnej instytucji kredytowej o wypowiedzeniu umowy, pomimo niewszczęcia działań upominawczych przewidzianych w postanowieniach umowy lub przepisach prawa, stanowi rażące ich naruszenie i godzi w interes konsumenta, co uzasadnia uznanie wypowiedzenia za nieskuteczne (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2016 r., II CSK 750/15, nie publ., dostępny w zbiorze L. i z 18 czerwca 2021 r., IV CSKP 92/21, OSNC 2022/1/9).

Za równoznaczną z niewszczęciem przed wypowiedzeniem umowy przewidzianych w niej działań upominawczych należy uznać sytuację, gdy działania takie wprawdzie wszczęto, ale przeprowadzono je w sposób niezgodny z wymogami umowy. Przeciwnie stanowisko prowadziłoby do niedających się zaakceptować skutków. Instytucje kredytowe, jak banki czy spółdzielcze kasy oszczędnościowo - kredytowe mogłyby, ignorując wymogi umowne, bez żadnych istotnych, negatywnych dla siebie konsekwencji, dowolnie kształtować procedurę upominawczą.

W punkcie 28 umowy stron przewidziano, że Kasa ma prawo wypowiedzenia umowy, gdy pożyczkobiorca nie zapłacił w terminach określonych w umowie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności, po uprzednim wezwaniu go do zapłaty opóźnionych rat w terminie nie krótszym niż 14 dni roboczych od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy (pkt 28). Z tego postanowienia umownego wynika, że wypowiedzenie dokonane z powodu niezapłacenia co najmniej dwóch rat musi być poprzedzone wezwaniem do zapłaty tych rat i może nastąpić tylko, jeśli w dacie składania oświadczenia o wypowiedzeniu raty te nie są nadal zapłacone. Zdaniem Sądu takie rozumienie tego zapisu umownego jest oczywiste w świetle jego roli i treści.

W sprawie powódka przyjęła, że dokonanie wypowiedzenia w danym dniu jest możliwe, jeśli raty, które były objęte wezwaniem do zapłaty, zostały już wprawdzie zapłacone, jeśli w tym dniu pożyczkobiorca jest w opóźnieniu z zapłatą dwóch innych rat, do których zapłaty nie był jednak wzywany. Zdaniem Sądu taka wykładnia jest sprzeczna z jednoznaczną treścią punktu 28 umowy, w którym mowa o możliwości wypowiedzenia po uprzednim wezwaniu do zapłaty opóźnionych rat. Jest także niezgodna z rolą tego postanowienia umownego, która niewątpliwie polega na ochronie pożyczkobiorcy przed nagłym wypowiedzeniem mu umowy. Jednak, nawet gdyby przyjąć, że proponowana przez powódkę wykładnia punktu 28 umowy jest możliwa, na gruncie przedmiotowej umowy musiałaby być odrzucona. Należałoby bowiem przyjąć, że omawiany zapis nie jest jasny i jednoznaczny, co nakazywałoby przyjąć tłumaczenie najkorzystniejsze dla pozwanego (art. 385 § 2 k.c.), gdyż bezspornie jest on konsumentem (art. 22¹ k.c.). Niewątpliwie zaś rozumienie punktu 28 umowy przyjęte przez Sąd jest dla pozwanego korzystniejsze, gdyż lepiej zabezpiecza jego interesy.

W chwili składania przez powódkę oświadczenia o wypowiedzeniu pozwany nie zalegał już z płatnością rat za sierpień i wrzesień 2021 r., które były objęte ostatnim z wcześniej skierowanych do niego wezwań do zapłaty - z 5 października 2021 r. W konsekwencji wypowiedzenie to było nieskuteczne, jako dokonane z naruszeniem postanowień umowy.

Nieskuteczność wypowiedzenia umowy kredytu miała ten skutek, że roszczenie powoda w znacznym zakresie nie było jeszcze wymagalne, gdyż nie nadeszły terminy płatności rat. Możliwe było uwzględnienie jedynie tej części tego roszczenia, która była już wymagalna.

Z dokonanych ustaleń wynikało, że na dzień 25 października 2022 r. wymagalne zadłużenie pozwanego wynosiło 28.440,25 zł. W dniu wyrokowania było ono wyższe o ratę za listopad 2022 r. w wysokości 2.382,25 zł, płatną do 21 listopada 2022 r.

Na podstawie punktu 20 i 22 umowy od wymagalnego zadłużenia pozwanemu przysługiwały odsetki umowne za opóźnienie w wysokości dwukrotności sumy stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych. Powód żądał odsetek umownych za opóźnienie także od skapitalizowanych odsetek umownych (kapitałowych i karnych) narosłych w okresie przed wytoczeniem powództwa. Na mocy art. 482 k.c., od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie od chwili wytoczenia o nie powództwa. Dlatego w tym zakresie powództwo było uzasadnione.

Z tych przyczyn, na podstawie art. 339 § 1 k.p.c. Sąd orzekł, jak w punkcie I wyroku.

W części obejmującej niewymagalne jeszcze roszczenie powództwo jako przedwczesne podlegało oddaleniu - pkt II wyroku.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 100 k.p.c. stosunkowo je rozdzielając. Powódka wygrała proces w 20 % i przysługiwał jej zwrot takiej części poniesionych kosztów procesu. Na jej koszty składały się: opłata od pozwu

7.649 zł, wynagrodzenie pełnomocnika 5.400 zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł, co łącznie stanowi 13.066 zł. Z tego 20 % to 2.613,20 zł i taką kwotę Sąd zasądził na rzecz powódki w punkcie IV wyroku.

SSO Marcin Garcia Fernandez